

مهاجرت؛ و ادامه جنگ خانمان سوز

جواد ماندگار

مهاجرت به معنای جا به جایی مردم از یک مکان به مکانی دیگر می‌باشد که تاریخچه آن به عمر بشر می‌رسد. زندگی بهتر مانند خدمات آموزشی و صحتی بهتر و بیشتر، رهایی از برخی فشارها، آزادی سیاسی، آزادی مذهبی، تحصیل،

یافتن شغل مناسب، جنگ یا هزاران دلیل دیگر می‌تواند از موارد ترغیب یک شخص به مهاجرت باشد. اصول و قوانین مهاجرت بسته به نظام حقوقی کشورها متفاوت است. در دنیا دو نظام حقوقی در کشورها حاکم بوده که نام آنها سیویلا و کامنلا می‌باشد. کشورهای تابع نظام حقوقی کامنلا بیشتر مهاجر پذیر بوده و کشورهای تابع نظام سیویلا کمتر مهاجر پذیر هستند با این اوصاف هر کشوری دارای شرایط خاصی برای جذب مهاجرت دارد.

مهاجرت، پدیده آشنا در جامعه افغانستان، مردم که با این ناهنجاری برو به برو است. میلیون‌ها انسان افغانستانی خارج از دیار اصلی اش آواره و در تلاش زنده ماندن و دور از جنگ خانمان سوز، مهاجرت‌های داخلی و خارجی از زمان حاکمیت مطلقه گروه طالبان و استبداد بی رحمانه این گروه مردم را به تنگنای سخت مواجه ساخت تا دست به مهاجرت‌های دسته جمعی بزنند.

حاکمیت طالبان شروع مهاجرت‌های دورن مرزی و بیرون مرزی در افغانستان بود، مردم که از بارود فاصله می‌گرفتند تا تضمین زنده بودن خانواده اش باشد، اول به کشورهای همجوار رفتند. کشورهای همسایه نیز از نیروی انسانی تازه مهاجر شده و خسته از جنگ برای آبادانی کشورشان استفاده کردند و به گماشتن افراد در کاری‌های طاقت فرسا و مزد اندک و بدون در نظر گرفتن حق شهروندی و انسانی زندگی به سر می‌برند. اما؛ در سایه نظام جمهوریت نیز این روند متوقف نشد، فقر و درآمد پایین خانواده‌ها باعث ادامه مهاجرت گردید که سال ۲۰۱۴ نقطه اوج این پدیده پس از تشکیل نظام جمهوریت بود.

روند مهاجرت افغانستانی‌ها به بیرون از کشور به دلیل تاریخی بودن و داوم آن؛ زیاد جدی گرفته نمی‌شود که همین جدی نگرفتن باعث ادامه این روند شده است. متأسفانه علت این پدیده تا هنوز ریشه یابی نشده و کاری مفید از جانب حکومت نیز صورت نگرفته که زمینه یک تحقیق علمی را می‌خواهد. بیشتر مهاجران از طبقه جوان و خیلی از آنها دارای مدرک کارشناسی یا ترک دانشگاه کرده است. طیف دوم جوانان هستند که سواد نداشته و فقط برای کاری روزمزد یا کسب حرفه دست به مهاجرت زده است. مهاجرت با هر انگیزه که باشد پیامدها و اثرات جانبی خود را دارد:

مهاجرت و پیامد اقتصادی

با ادامه مهاجرت، مردم افغانستان در کاهش نیروی کاری و توسعه اقتصادی در کشور رو به رو شده و زمینه یک کشور بدون پایه اقتصادی فرا می‌کند و این عاقبت ناگوار برای افغانستان دارد اگر فرض کنیم با رفتن یک فرد از کشور که سالانه ۱۰۰۰ دالر درآمد داشته باشد نزدیک به هفت میلیون مهاجر افغانستانی داشته باشیم، ۷ میلیارد دالر برای کشور صدمه می‌رسد و از جانبی در توسعه علمی، شهری و فرهنگی در کشور نیز عقب می‌مانیم از طرفی هم دولت از زمان شروع مکتب تا ختم دوره‌ی کارشناسی بیشتر از

یک میلیون افغانی مصرف می‌نماید اما، پس از این همه خرج بدون هیچ گونه باز یافتی دولت می‌گذارد انرژی و دانش شان به کشور دیگری مصرف شود. اگر روی این وضعیت برنامه‌ی سنجیده شده و مدون ریخته نشود، افغانستان به توسعه پایدار نخواهد رسید و بعد از چند مدتی به جامعه کهن سال تبدیل خواهیم شد. پیامد مثبت مهاجرت برای کشورهای مهاجر پذیر شامل ۱- تامین نیروی کار بدون صرف هزینه های تربیت نیروی انسانی ۲- استفاده از مهاجرین برای کاری های سخت و سنگین. ۳- رسیدن به اهداف برنامه ریزی شده با استفاده از مهاجرین ۴- افزایش فضای سبز و رشد محصولات زمینی ۵- تقویت شهرک سازی ها و تامین آرایش بیشتر برای کشور که مهاجر شده است.

از مهم ترین پیامد منفی مهاجرت شامل
۱- افزایش جمعیت ۲- کم شدن دستمزد
کارگران محلی ۳- اشاعه بیماری های که
ممکن است مهاجرین به آن ها مبتلا
باشند. ۴- رو به رو شدن به دشواری های
محل جدید برای افهام و تفهیم تا زمان یاد
گیری
زبان
مهاجرت و جنگ

مهاجرت رابطه مستقیم با امنیت یک

کشور دارد زمانی که عامل اصلی مهاجرت افغانستانی ها را بررسی کنیم نا امنی اولین فاکتور مهاجرت است، جنگ های چهار دهه در کشور و کشته شدن هزاران انسان بی گناه و نابود شدن آشیانه زندگی و استبداد متواتر زمینه ی فرار و مهاجرت را فراهم کرده است. شب های کابل که آسمان اش مثل روز از شدید جنگ روشن بود و همه جا از انفجار و انداخت راکت ها و تجاوز آشکار قوای مسلح شوروی سابق در افغانستان، به رگبار بستن مردم زمینه ی مهاجرت به کشورهای پاکستان و ایران را مهیا کرد تا زندگی ناراحت کننده ی داشته باشد و سالها رنج دوری و بی پولی را تجربه کند . ناگفته نباید گذاشت که نادیده گرفتن مشارکت سیاسی در درون نظام نیز یکی از علل تشدید جنگ و نا امنی و فشار فیزیکی در افراد نیز باعث مهاجرت فرد می شود . جنگ در کابل و اطراف، موقعیت نامناسب جغرافیای، هوای سرد و کمبود حاصلات زراعتی برای تشدید روند مهاجرت نقش محوری داشته است.

مهاجرت و تقابل فرهنگی

با مهاجر شدن نزدیک به هفت میلیون انسان افغانستانی در دیگر کشورها تقابل فرهنگی، طرز فکر و تأثیرپذیری از فرهنگ اجتماعی آن کشورها شکاف اجتماعی در درون کشور به وجود خواهد آمد زمانی که کشور به امنیت دائمی دست یابد انبوه از مهاجرین به کشور سرازیر شده که یک دید فرهنگ زدگی در اجتماع بروز خواهد کرد که تقابل دید فرهنگی را تشدید می کند حتی به زبان، لهجه، کرکتر و رفتار انتقاد و واکنش های منفی را در پی خواهد داشت، افغانستانی های که چند نسل قبل در دیگر کشور ها زندگی نموده نیز در افغانستان دچار مشکل خواهد شد که زمینه برنامه های از پیش طرح ریزی شده را می خواهد.

مهاجرت و صلح

افغانستان در سال های اخیر شاید حضور رو در رو طالبان و حکومت دور یک میز بوده تا روی یک چارچوب مشخص صلح توافق کنند ولی گروه طالبان که عامل اصلی مهاجرت ها در افغانستان است، همچنان روی موضعی امتیاز خواهی و دست آورد دو دهه اخیر احترام نگذاشته و تاکید اش روی حکومت امارت طالبانی ست مهاجران که از این گروه ظلم دیده است و به طور فجیع این گروه هر روز از مردم قربانی می گیرد با در نظر گرفتن اینکه طالبان در رشد مهاجرت و تضعیف اقتصاد کشور و همچنان نابود سازی پروژه های عام المنفعه خسارات جبران ناپذیر متوجه کشور نموده است دولت افغانستان نیز باید به نمایندگی از مهاجرین افغانستان فرد که رو در رو با طالبان در میز مذاکره نشسته و ادعای حقوق به نمایندگی از مهاجرین نماید و گر نه مسله مهاجرین می تواند برای بعد به یک معضل تبدیل شود چون نظر به جمعیت مهاجرین حق مسلم مهاجرین افغانستانی است.